

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی (۲)	رشته ی: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۲ / ۱۰ / ۱۳۹۰	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	در عبارات زیر، موارد صحیح و غلط را مشخص کنید. الف) مفهوم فرهنگ به شیوه و نوع زندگی افراد یک جامعه اشاره دارد. ب) خانواده، یک نهاد فرهنگی است. پ) فرهنگ پدیده ای اکتسابی و آموختنی است. ت) شیوه های یادگیری، از مصادیق جامعه به شمار می رود. ث) نظام سیاسی سکولار، ارزشها و آرمان های الهی را می پذیرد. ج) ارسطو، حکومتی را که در آن اکثریت مردم بر اساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری می نامد.	۱/۵
۲	جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل کنید. الف) به خرده نظام هایی که نقش مهم و تعیین کننده در نظام اجتماعی کل داشته باشند و یکی از نیاز های اساسی آن را برطرف کنند، ..... می گویند. ب) متفکرین ایرانی در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب، ..... را مطرح کردند. پ) تبعیت اراده یک انسان از انسان دیگر به دو صورت می تواند باشد: تبعیت با کراهت و ..... ت) مفهوم ..... یعنی اعمال قدرت سازمان یافته برای مدتی معین. ث) حکومت از طریق ..... اجرای قوانین و نظارت بر قوانین سیاست های نظام را اعمال می کند. ج) خانواده، پدیده ای است که با ..... انسان به وجود می آید. چ) افارابی، جامعه ای را که از فرهنگ حق برخوردار باشد، ..... می نامد.	۳/۵
۳	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) معیار شناسایی پدیده های جهان اجتماعی چیست؟ ب) از نوع ارتباط و پیوندی که بین پدیده های اجتماعی وجود دارد، با چه عنوانی یاد می شود؟ پ) به خرده فرهنگ های سازگار با فرهنگ عمومی چه می گویند؟ ت) خصوصیتی که افراد در پدید آمدن آنها اثر گذار هستند، چه نامیده می شوند؟ ث) به جایجایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر چه می گویند؟ ج) به خود باختگی جوامع غیر غربی در برابر فرهنگ غرب چه می گویند؟ چ) "زمان تولد" از ویژگی های هویتی ثابت است یا متغیر؟	۳/۵
۴	نمودار زیر را توضیح دهید.	۱
ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم»		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی (۲) چاپ جدید	رشته ی: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۲ / ۱۰ / ۱۳۹۰
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات	نمره												
۵	هر یک از تعاریف زیر (ستون اول) به کدام یک از مفاهیم (ستون دوم) اشاره دارد. (امور اضافی است) <table border="1"> <thead> <tr> <th>مفاهیم</th> <th>تعاریف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱- فرهنگ عمومی</td> <td>الف) بخش‌هایی از فرهنگ که بر اساس خرافات شکل گرفته است.</td> </tr> <tr> <td>۲- فرهنگ آرمانی</td> <td>ب) بخش‌هایی از فرهنگ که مردم از آن جانبداری می‌کنند ولی در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند.</td> </tr> <tr> <td>۳- فرهنگ واقعی</td> <td>پ) بخش‌هایی از فرهنگ که مطابق با فطرت انسان باشد.</td> </tr> <tr> <td>۴- فرهنگ حق</td> <td>ت) بخش‌هایی از فرهنگ که مردم به آن عمل می‌کنند.</td> </tr> <tr> <td>۵- فرهنگ باطل</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	مفاهیم	تعاریف	۱- فرهنگ عمومی	الف) بخش‌هایی از فرهنگ که بر اساس خرافات شکل گرفته است.	۲- فرهنگ آرمانی	ب) بخش‌هایی از فرهنگ که مردم از آن جانبداری می‌کنند ولی در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند.	۳- فرهنگ واقعی	پ) بخش‌هایی از فرهنگ که مطابق با فطرت انسان باشد.	۴- فرهنگ حق	ت) بخش‌هایی از فرهنگ که مردم به آن عمل می‌کنند.	۵- فرهنگ باطل		۱
مفاهیم	تعاریف													
۱- فرهنگ عمومی	الف) بخش‌هایی از فرهنگ که بر اساس خرافات شکل گرفته است.													
۲- فرهنگ آرمانی	ب) بخش‌هایی از فرهنگ که مردم از آن جانبداری می‌کنند ولی در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند.													
۳- فرهنگ واقعی	پ) بخش‌هایی از فرهنگ که مطابق با فطرت انسان باشد.													
۴- فرهنگ حق	ت) بخش‌هایی از فرهنگ که مردم به آن عمل می‌کنند.													
۵- فرهنگ باطل														
سؤالات تشریحی														
۶	هریک از موارد زیر را تعریف کنید: الف) تشویق و پاداش ب) تبلیغ واقناع	۱/۵												
۷	شکل رسمی و غیر رسمی پاداش و تنبیه چگونه صورت می‌گیرد؟	۱												
۸	تعارض فرهنگی چگونه به وجود می‌آید. توضیح دهید.	۱												
۹	نزول فرهنگی چیست و چه ارتباطی با بحران هویت دارد؟	۱												
۱۰	منظور از خود بیگانگی تاریخی چیست؟	۱												
۱۱	هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام چگونه بوده است؟	۱												
۱۲	تفاوت دو مفهوم مقبولیت و مشروعیت را بنویسید.	۱												
۱۳	لیبرال دموکراسی چه نوع نظام سیاسی است؟	۱												
۱۴	دومورد از ویژگی‌های نظام سیاسی "جمهوری اسلامی" را بنویسید.	۱												
	سرافراز باشید	۲۰												
	جمع بارم													

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: جامعه شناسی (۲)		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی				
چاپ جدید		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۱۲				
سال سوم آموزش متوسطه		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir				
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۰						
ردیف	راهنمای تصحیح			نمره		
۱	الف) صحیح ث) غلط	ب) صحیح ج) صحیح	پ) صحیح « هر مورد ۰/۲۵ »	ت) غلط	۱/۵	
۲	الف) نهاد اجتماعی ت) سیاست	ب) بازگشت به خویشتن ث) وضع قوانین	پ) تبعیت با رضایت ج) کنش اجتماعی	چ) مدینه فاضله	« هر مورد ۰/۵ »	۳/۵
۳	الف) ارتباط داشتن با زندگی اجتماعی انسان ت) اکتسابی	ب) ساختار اجتماعی ث) تحرک اجتماعی	پ) فرهنگ موافق ج) غرب زدگی	چ) ثابت	« هر مورد ۰/۵ »	۳/۵
۴	نمودار بیانگر آن است: همان گونه که جهان طبیعت و خصوصیات بدنی انسان ها در فرهنگ و جهان اجتماعی آنها اثر می گذارد (۰/۵)، جهان اجتماعی نیز در جهان طبیعت و خصوصیات جسمانی افراد جامعه اثرگذار است. (۰/۵)				۱	
۵	الف) ۵ ب) ۲ پ) ۴ ت) ۳	« هر مورد ۰/۲۵ »			۱	
۶	الف) جامعه افرادی را که طبق ارزش ها و قواعد جامعه عمل کنند تشویق کرده و به آنها پاداش هایی می دهد. (۰/۵) ب) جامعه از طریق نهادهای فرهنگی و آموزشی می کوشد تا باورها، عقاید و ارزش های خود را به گونه ای تبلیغ کند که افراد قانع شوند. (۱)				۱/۵	
۷	شکل غیر رسمی پاداش و تنبیه بیشتر در خانواده، بین همسالان یا به وسیله عموم افراد جامعه انجام می شود. (۰/۵) شکل رسمی پاداش و تنبیه بیشتر توسط سازمان ها و مؤسسات اجتماعی (مانند ادارات، پلیس و دادگاه و زندان) صورت می گیرد. (۰/۵) (اشاره به ۲ مورد در هر قسمت کافی است.)				۱	
۸	اگر تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مورد قبول فرهنگی واقع شود (۰/۵) و شیوه هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش های اجتماعی در تقابل هستند، به دنبال بیاورد، تعارض فرهنگی به وجود می آید. (۰/۵)				۱	
۹	تزلزل فرهنگی وضعیتی است که در آن مبادی هویت ساز فرهنگ (یعنی عقاید، ارزشها و آرمانها) ثبات خود را از دست بدهد. (۰/۵) و در چنین شرایطی که جامعه توان دفاع از ارزشهای خود را ندارد، بحران هویت به وجود می آید. (۰/۵) * اگر دانش آموزان با بیان دیگر به ارائه توضیحات پرداخته باشند، نمره کامل تعلق گیرد.				۱	
۱۰	نوعی از خود بیگانگی فرهنگی است که در آن یک جامعه فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند. جوامع خودباخته ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر هویت خود را از یاد می برند به خودباختگی تاریخی گرفتار می شوند. (۱)				۱	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه شناسی (۲)		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
چاپ جدید		
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۱۲
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	
نمره		
	«ادامه در صفحه ی دوم»	
۱۱	هویت ایرانی قبل از اسلام، هویتی دینی و آمیخته با اساطیر بود (۰/۵) و اقوام مختلف ایرانی با هویت اجتماعی متفاوت در عقاید آیین زرتشت هویت فرهنگی واحدی پیدا کرده بودند. (۰/۵)	۱
۱۲	در مقبولیت، پذیرش قدرت بدون اکراه و با رضایت فردی است که قدرت را می پذیرد. (۰/۵) در مشروعیت، قدرت بر اساس شریعت و موافق با حکم خداوند اعمال می شود. (۰/۵)	۱
۱۳	لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که ادعا می کند با خواست و اراده ی اکثریت مردم سازمان می یابد. (۰/۵) این نظام حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی شناسد و حکومتی دنیوی و این جهانی است. (۰/۵)	۱
۱۴	در این نظام سیاسی، جمهوری به معنای به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است. (۰/۵) کلمه ی اسلامی نشان دهنده ی این است که فعالیت مردم بر مبنای عقاید و ارزش های اجتماعی اسلام سازمان پیدا می کند. (۰/۵)	۱
	سرافراز باشید	جمع نمره ۲۰